

บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่
ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี*

THE ROLE OF BUDDHIST MONKS TOWARDS ETICAL POLITICALIZATION
TO PEOPLE IN DEMOCRATIC REGIME WITH THE KING AS THE HEAD IN
MUANG DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE

จารุวัฒน์ กิตติธรางกูร¹, พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร² และ กันตภณ หนูทองแก้ว³
Jaruwat Kittithirangkul¹, Phramaha Ekkawin Piyaweero² and Kantaphon Nuthongkaew³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: kaiitcom05@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างคือพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 181 รูป ผู้ให้ข้อมูลหลักคือพระสังฆาธิการ จำนวน 5 รูป การวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบโครงสร้างและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทาง

* Received 20 April 2023; Revised 28 April 2023; Accepted 29 April 2023

การเมือง ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง ตามลำดับ
2) แนวทางการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่
ประชาชน พบว่า ภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและเทคโนโลยีที่
จำเป็น ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง และพระสงฆ์ควรพัฒนาตนเองด้าน
องค์ความรู้ใหม่ๆ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ
จริยธรรมทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น และควรพัฒนาความรู้ ด้านเทคโนโลยี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือใน
การกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: บทบาทของพระสงฆ์, การกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมือง, ประชาธิปไตย

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. to study the roles of Buddhist monks towards ethical politicalization to people in democratic regime 2. to study guidelines for the development the role of Buddhist monks towards ethical politicalization to people in democratic regime. This research is mixed method research. Quantitative research use questionnaires as tool to collect information from a sampling of 181 monks. The statistic used were frequency, percentage, mean and standard deviation. Qualitative research use content analysis of 5 abbots in interview.

The results of the research found that: 1) The roles of Buddhist monks towards ethical politicalization to people in democratic regime with the King as Head in Muang district, Surat Thani province overall, it was at a high level. Sorted in order of average from most to least as follows: preaching promote political ethics, organizing activities to promote political ethics and public relations to promote political ethics, respectively. 2) Suggestions on the roles of Buddhist monks towards ethical politicalization to people in democratic regime. it was found: public and private agencies should support the monks in terms of budget and technology needed to organize activities to promote political ethics and monks should develop themselves in knowledge able apply Buddhist principles to teach

people to understand political ethics better and monks should develop their knowledge of technology able use as a tool for dissemination of Buddhist principles in order to refine political ethics to public get better.

Keywords: Role of Buddhist monks, Ethical Politicization, Democratic

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์สังคมไทยประสบปัญหาความเสื่อมทรุดด้านศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม สาเหตุที่ประชาชนเสื่อมทรุดจากศีลธรรม เป็นผลสืบมาจากการที่ประชาชนมองเห็นคุณค่าวัตถุนิยมสำคัญ กว่าจิตใจ โดยไม่ได้ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี หรือมิได้ปฏิบัติตนให้เป็นผู้ประพฤติดีและประพฤติชอบ การลดระดับความสำคัญของพระสงฆ์ ทำให้ประชาชนขาดศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม จากการยึดถือวัตถุนิยมกล่าวคือทรัพย์สินเงินทองเป็นที่ตั้ง ส่งผลให้คนละบุคคลในสังคมเป็นนักฉวยโอกาสใช้วิธีมือใครยาวสาวได้สาวเอา สังคมถูกครอบงำด้วยความโลภ ความโกรธ และความหลง ถูกกิเลสตัณหาครอบงำจิตใจ ความเห็นอกเห็นใจความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตาเอื้ออาทร หดหายไปจากจิตใจของสังคม สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ความวิปริต ความสับสนวุ่นวาย เป็นสัญญาณบ่งบอกถึงความเสื่อมสลาย ด้านจิตใจเริ่มทวีความรุนแรง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากการที่มนุษย์ห่างไกลจากศาสนามากขึ้น (พระครูอาทรยติกิจ, 2559)

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่พระสงฆ์จะต้องเข้ามามีบทบาทโดยการใช้หลักธรรมพัฒนาบุคคลเหล่านี้ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ควบคู่กับความเจริญทางด้านวัตถุ พระสงฆ์ถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ที่ทำให้พระพุทธศาสนามีการดำรงอยู่และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เพราะพระสงฆ์คือผู้ที่นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาเผยแพร่ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นหลักและแนวทางการดำเนินชีวิต จึงทำให้พระสงฆ์กลายเป็นศูนย์รวมทางด้านจิตใจและได้รับความเคารพจากประชาชน เพราะถือว่าพระสงฆ์คือผู้ที่ปฏิบัติ ปฏิบัติตาม เป็นผู้ที่มีความรู้ทางธรรมอย่างถ่องแท้ และถ่ายทอดความรู้ให้บุคคลอื่นได้ ในฐานะผู้นำชุมชนพระสงฆ์อาจใช้ความรู้ทางจริยธรรมของตน ช่วยแก้ปัญหาการซื้อเสียง หรือการทุจริตเลือกตั้งในรูปแบบอื่นๆ เมื่อพระสงฆ์และชุมชนรวมตัวกันและมีพลังในเชิงจริยธรรม นักการเมืองก็จะนึกถึงจริยธรรมมาก

ขึ้นและการเมืองก็จะมีจริยธรรมเพิ่มขึ้นด้วย ในสังคมไทยนั้นศาสนากับการเมืองสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกมาโดยตลอด (พระศิลาศักดิ์ สุเมโธ และคณะ, 2562)

ปัญหาการขาดจริยธรรมทางการเมืองมักจะเกิดขึ้นกับการเลือกตั้ง ส่งผลต่อการเกิดวัฒนธรรม ทางความคิดที่ไม่ถูกต้องของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ขาดความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเลือกตั้งมักจะเลือกผู้สมัครที่มีการให้สิ่งตอบแทนหรือเงินมากกว่าการดูข้อมูลของผู้สมัครด้านผลงานหรือความซื่อสัตย์ของผู้สมัคร โดยมากแล้วมักจะเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ที่มีความใกล้ชิด และอุปถัมภ์ค้ำจุนกับชุมชน ทำให้การเลือกตั้งแต่ละครั้ง ประชาชนจะให้ความสำคัญกับการตอบแทนบุญคุณ มากกว่าดูข้อมูลด้านอื่นๆ ของผู้สมัคร นอกจากนั้นยังมีพฤติกรรมที่เข้าข่ายผิดจริยธรรมอีกมากมายที่เกิดขึ้นในช่วงการเลือกตั้งผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งผลของการขาดจริยธรรมนั้นนำไปสู่การได้รับผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพ เกิดปัญหาคอร์รัปชัน ส่งผลต่อการพัฒนาของประเทศโดยตรง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกล่าจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากอำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นศูนย์กลางระบบราชการ การคมนาคมขนส่ง การศึกษา และเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำให้พื้นที่นี้มีการแข่งขันทางการเมืองในระดับต่างๆ ค่อนข้างสูง ซึ่งหากผู้สมัครรับเลือกตั้งและประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งปราศจากซึ่งจริยธรรมทางการเมืองแล้ว ก็จะไปสู่การได้รับผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพ เกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันตามมา และเป็นตัวฉุดรั้งการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน พระสงฆ์เป็นผู้ซึ่งอยู่ในสถานะเป็นที่เคารพสักการะจากประชาชน ถึงแม้จะไม่สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองโดยตรง แต่สามารถถ่ายทอดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แก่ประชาชน เมื่อประชาชนใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่อง ยึดเหนี่ยวจิตใจ ก็จะดำเนินชีวิตอยู่บนความถูกต้องและไม่ประมาท ใช้สติในการดำเนินชีวิต ก็จะทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เกิดภูมิคุ้มกันต่ออบายมุขต่างๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมือง แก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้ แบบเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 341 รูป (สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2565) กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้วิธีของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 181 รูป โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายแบบเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5 รูป ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง โดยเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและมีประสบการณ์ด้านการเทศนาธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน และรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเป็นกรอบคำถามของแบบสอบถาม และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์สำหรับงานวิจัยบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและรับข้อเสนอแนะ และผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของเนื้อหา ทั้งนี้ เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จากประชากรกลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จำนวน 181 รูป ส่วนแบบสัมภาษณ์ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพระสังฆาธิการ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5 รูป ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลตามวัตถุประสงค์ สำหรับแนวทางการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ชนิด คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมือง แก่ประชาชน ซึ่งแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน

แบบสัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับข้อเสนอแนะบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน โดยมีโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 4 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการนำเครื่องมือวิจัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องและความเหมาะสม โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา (Index of objective Congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นมาใช้ รวมทั้งปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง

ผู้วิจัยมีการทดสอบแบบสอบถามโดยทดลองจากพระสงฆ์ในพื้นที่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 รูป และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient- A) โดยงานวิจัยนี้มีค่า Coefficient Alpha ของ Cronbach บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองแก่

ประชาชน = 0.81, ด้านการเทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง = 0.81, ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง = 0.80 ซึ่งมากกว่า 0.7 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 รูป คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคะแนนบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย 5 ระดับ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยด้วยเกณฑ์สัมบูรณ์ตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1981, หน้า 240) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง บทบาทของพระสงฆ์ ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเรียงลำดับประเด็นสำคัญประกอบการพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมือง แก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผล ของบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรม ทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับบทบาท		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง	3.57	0.69	มาก
2.	การเทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง	3.92	0.60	มาก
3.	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรม ทางการเมือง	3.28	0.61	ปานกลาง
รวม		3.59	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.63) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = 0.60) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 0.69) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.28, S.D. = 0.61) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์พระสังฆาธิการ เรื่องบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

“บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในปัจจุบัน” พบว่า เนื่องจากพระสงฆ์ไม่สามารถยุ่งเกี่ยวกับการเมืองได้โดยตรง ดังนั้นพระสงฆ์จึงอาศัยหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือ ในการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน เพื่อชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ประชาชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถแสดงออกผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง การเทศนา

ส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง เป็นต้น

“แนวทางในการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมือง แก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” พบว่า พระสงฆ์ต้องมีการพัฒนาตนเองด้านองค์ความรู้สมัยใหม่และด้านเทคโนโลยี เพื่อให้มีความเท่าทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น การพัฒนาความรู้นอกเหนือจากความรู้ทางธรรมแล้วควรมีการศึกษาหาความรู้ในแขนงอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแก่ประชาชน ซึ่งจะทำให้พระสงฆ์สามารถถ่ายทอดหลักธรรมอันเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น พระสงฆ์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ดี ในระดับหนึ่ง และสามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมที่เหมาะสมเพื่ออบรมสั่งสอนแก่ประชาชนได้ รวมถึงหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนสนับสนุนด้านงบประมาณและเทคโนโลยีที่จำเป็น และเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อสอดแทรกจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนในโอกาสต่างๆ

“ปัญหาอุปสรรคของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” พบว่า เนื่องจากพระสงฆ์ถูกมองว่าต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมืองและไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ดังนั้นการเมืองจึงถือเป็นเรื่องที่ไกลตัวสำหรับพระสงฆ์ เพราะฉะนั้นการแสดงออกในเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับเมืองจึงต้องกระทำอย่างระมัดระวัง และอีกประการหนึ่ง การถ่ายทอดหลักธรรมอันเกี่ยวกับการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนนั้น พระสงฆ์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ดีพอสมควร

“ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” พบว่า เนื่องจากพระสงฆ์ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ดังนั้นแนวทางในการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมือง แก่ประชาชน คือการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการอบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ประชาชน รวมถึงการที่พระสงฆ์จะต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ในแขนงต่างๆ เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.63) โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.60) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.69) และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ปัจจุบันบริบทของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ปัจจุบันพระสงฆ์ได้รับการศึกษาเรียนรู้ในวิชาการสมัยใหม่มากขึ้น ประกอบกับเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบันซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว สิ่งเหล่านี้เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของพระสงฆ์ในการถ่ายทอดความรู้ด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันการเผยแพร่ธรรมะนั้นมิใช่เพียงมีการเผยแพร่ภายในวัดเท่านั้น แต่พระสงฆ์ยังได้รับโอกาสในการเผยแพร่หลักธรรมนอกสถานที่ เช่น การได้รับเชิญจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นวิทยากรในการอบรมสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การสอนศีลธรรมในสถานศึกษา การอบรมสัมมนา ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ประกอบกับเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว พระสงฆ์จึงสามารถใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เข้ามาช่วยในการเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาส ให้พระสงฆ์สามารถใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการสอดแทรกจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนได้อีกช่องทางหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วุฒิสักดิ์ พรหมสาร, 2557) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของพระสงฆ์ อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง พระสงฆ์ควรมีการจัดกิจกรรมอันมีส่วนช่วยในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง

อย่างต่อเนื่องและหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุน พระสงฆ์ในเรื่องของงบประมาณและเทคโนโลยีที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดกิจกรรม 2) ด้านการ เทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง พระสงฆ์ควรมีการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ โดย จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยพหุปรมาณ และจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมอย่างถ่องแท้ สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาในการสั่งสอนประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมทาง การเมืองได้ดียิ่งขึ้น 3) ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง พระสงฆ์ควรมีการพัฒนาความรู้ทางด้านเทคโนโลยี เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสาร สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกเพศ ทุกวัย ดังนั้นหากพระสงฆ์ มีความชำนาญในการใช้ เทคโนโลยี ก็สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเป็น การกล่อมเกล่าจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนได้อีกช่องทางหนึ่ง

องค์ความรู้ใหม่

แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้พระสงฆ์จะต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองและห้ามมิให้ยุ่ง เกี่ยวกับการเมืองโดยตรง แต่ในอีกบทบาทหนึ่ง พระสงฆ์คือผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาโดยนำ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเผยแพร่และถ่ายทอดแก่ประชาชน ซึ่งแนวทางที่พระสงฆ์ สามารถมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมายคือ การใช้หลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังและกล่อมเกล่าจริยธรรมทางการเมืองแก่ ประชาชน เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดจิตสำนึกที่ดีและแสดงออกทางการเมืองได้อย่าง เหมาะสม เป็นไปตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตย จริยธรรมทางการเมืองเป็นสิ่งที่จะต้อง ปลูกฝังตั้งแต่เยาวชน เพราะเยาวชนในวันนี้ก็คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า หากผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งหรือนักการเมือง ยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่หวังอาภิสสินจ้างหรือผลประโยชน์ตอบแทน ใช้ สติ ปัญญา พิจารณาไตร่ตรอง ในการเลือกผู้แทน เลือกคนดีมีความสามารถและมีความตั้งใจใน การทำงาน ส่งเสริมให้คนดีมีความสามารถได้มีบทบาทในการบริหารบ้านเมือง ส่วน นักการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์มิควรได้ จะส่งผลให้ บ้านเมืองพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยรูปแบบการส่งเสริมจริยธรรม ทางการเมืองที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และกฎหมายนั้น สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ อาทิ

เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง เช่น การจัดอบรม สัมมนา ประชุม เป็นต้น การเทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง เช่น การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ช่องทางวิทยุ โทรทัศน์ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งพระสงฆ์สามารถใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองผ่านช่องทางต่างๆ เหล่านี้ได้ ซึ่งพบว่าแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมบทบาทของพระสงฆ์ในการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนนั้น พระสงฆ์จะต้องมีการพัฒนาตนเองทั้งด้านวิทยาการความรู้สมัยใหม่และด้านเทคโนโลยี และรวมถึงทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน จะต้องให้การสนับสนุนพระสงฆ์ทางด้านการงบประมาณและเทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของพระสงฆ์ในการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. บทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการเทศนาส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลাজริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ควรให้การสนับสนุนพระสงฆ์ในเรื่องของงบประมาณและเทคโนโลยีที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง และเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อปลูกฝังจริยธรรมทางการเมือง ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพระสงฆ์จะต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านความรู้แขนงต่างๆ ควบคู่กับความรู้ทางธรรม เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อบรมสั่งสอนประชาชนให้เกิดจริยธรรมทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างถูกต้องและเนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดน พระสงฆ์ควรมีการ

พัฒนาความรู้ทางด้านเทคโนโลยี เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารสามารถเข้าถึงประชาชนได้ ทุกเพศ ทุกวัย พระสงฆ์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนได้อีกช่องทางหนึ่ง

ข้อเสนอเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. พระสงฆ์ควรมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งองค์ความรู้ใหม่ๆ และเทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะและขีดความสามารถของพระสงฆ์ในการถ่ายทอดและประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน

2. องค์กรต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรมีการบูรณาการร่วมกับวัด เพื่อเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้มีโอกาสใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนมากขึ้น

3. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรมีการสนับสนุนงบประมาณและเทคโนโลยีที่จำเป็น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถแก่พระสงฆ์ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงลึก

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ซึ่งพระสงฆ์ใช้ในการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนเพื่อจะได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนต่อไป

3. ควรศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลาจริยธรรมทางการเมืองแก่ประชาชนครอบคลุมทั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ต่อการกล่อมเกลาจริยธรรมแก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- พระครูอาทรยติกิจ (ชื่น ขำวงษ์). (2559). การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์.วารสาร มจร.มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์, 2(2), 106-115.
- พระศิลาศักดิ์ สุเมโธ และคณะ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการกล่อมเกลாதองการเมืองกับ วัฒนธรรมทางการเมือง. วารสารปัญญาปนิธาน, 4(1), 33-49.
- วุฒิสักดิ์ พรหมสาร. (2557). ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมจริยธรรม ท้องการเมืองของพระสงฆ์ อำเภอลำปาง. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตร์ มหาบัณฑิต. สาขาการปกครอง.มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- รัชนก สมศักดิ์ และคณะ. (2556). การขาดจริยธรรมทางการเมือง. เรียกใช้เมื่อ 16 เมษายน 2566 จาก <http://phdcommunication.com>.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2565). บัญชีสำรววัด พระภิกษุ สามเณร ศิษย์วัด ชี นอกพรรษากาล ประจำปี พ.ศ. 2565, 1-6.
- Best, j.w. (1981). Research in education (4th ed). New Jersey: Prentice Hall.
- Krejcie, R. V. & D. w. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Education and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.